

Izhaja vsaki četrtki ob 8. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 kroni, za pol leta 2 kroni. Za manj premožno za celo leto 3 kroni, za pol leta K 1-50. Za Nemčijo je cena listu 6 K, za druge dežele izven Avstrije 6 kron.

Rokopise sprejema Narodna Tiskarna v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in nanzanila sprejema upravništvo, Gorica Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdiejevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vacjavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corna) št. 14 po 8 vtn.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Ne za osebnosti, ampak za načela se bojujmo!

Znano je, da se je slovenska liberalna stranka razcepila v dva tabora. Prvemu taboru poveljuje dr. Tavčar v Ljubljani. Drugemu taboru pa so na čelu ljudje, ki so si nadeli ime: Mladi, dočim imenujejo Tavčerjevo stranko: Stari. To nazivanje označuje liberalno stranko, ki se ni nikdar bojevala za načela, ampak le za osebe, stare in mlade. Bolj primerne imena si niso mogli nadeti, da bi z njim jasneje izrazili svojo breznačelnost in neznačajnost. Tudi nazivanje: Narodni radikalci, s katerim se tujatam ponašajo mladi liberalci, ne pomenja nič drugega kot stranka brez programa, brez načel in brez značaja. V liberalni stranki odločujejo torej osebnosti in ne načela.

Tudi v katoliških, ali krščansko-socialnih strankah bi tako razlikovanje, ako bi se kje udomačilo, ne bilo umestno. Mi se ne bojujemo za osebnosti, ampak za krščansko-socialna načela, ki ne poznajo ni starosti ni mladosti, ampak so večna! Za ta se bojujemo in se bomo bojevali do zadnjega vzdihla. Kdor more, naj se trudi za zmago krščanskih načel, osebnosti pustimo na stran.

V tem oziru nam kliče največji bojevnik za krščansko vero, namreč sv. Pavel: „Bog varuj, da bi se z drugim hvalil, kakor s križem Gospoda našega Jezusa Kristusa. Zakaj v Kristusu nič ne velja ni obreza ni neobreza“. V boju, ki ga bide krščanska stranka proti brezverskim sovražnikom, ne velja nič ni obreza ni neobreza, ni mladost ni starost, ampak le katoliška načela. Bog daj zmago dobri stvari, zmago krščansko-socialnim načelom, drugo je postranska stvar! Osebe zginejo same po sebi. Kdor je mlajši, ko drugi, je morda tudi delavnejši, močnejši in radikalnejši, a stranke se po starosti ne imenujejo, ampak po programih, ki naj družijo mlade in stare.

Vsega je kriv ubogi kmet.

Kapitalisti in socialisti kriče sedaj, da je vse draginje v živilih kriv kmet. Kmečki stan, pravijo, je kriv visokih carin na tuje pridelke, zlasti na tujo živino, ki se v Avstrijo uvaža. Tako kričijo. Toda, ako stvar bolj natančno premostrimo, spoznamo takoj, da je visoka carina na tuje pridelke in zlasti na uvoz živine nujna posledica previsoke carine, katero je država naložila na pritisk industrijskih kapitalistov na uvoz industrijskih izdelkov. Industrijski kapitalisti hočejo se svojim kričanjem odvrniti sedaj le pozornost od sebe. Pravi krivci vse draginje so pred vsem kapitalistični industrijci, ki so za indu-

strijske izdelke izvojevali ogromno carino in ki potom kartelov nevsmiljeno odirajo ubogo ljudstvo. Vsled ogromne carine ne morejo se uvažati industrijski izdelki iz tujine. Radi tega in posebe še radi kartelov mora ljudstvo pri nas industrijske izdelke silno drago plačevati. Kakor poročajo časopisi, plačujemo v Avstriji na pr. železne izdelke od domačih tvornic radi kartelov dražje, nego jih te tvornice prodajajo v tujini. Ta draginja vpliva v Avstriji silno neugodno na narodno gospodarstvo in zlasti kmetijstvo. Draginja industrijskih izdelkov, ki služijo narodnemu gospodarstvu, provzročajo potrebo varstva kmečkega stanu potom carin na kmetijske pridelke, ki se uvažajo v Avstrijo in potom visokih cen na živila. Razvidno je iz tega, da je krivično zvrčati vso krivdo na kmeta, ki dandanes komaj životari. Ako se hoče draginjo odpraviti, znižati moramo na sploh carino, ne pa enostransko postopati le proti kmetu. Pravi krivci vse draginje so kapitalistični industrijci, ki so znali za industrijske izdelke priboriti visoko carino in ki potom kartelov odirajo delavsko in kmečko ljudstvo.

Shod za ljudsko štetje v „Centralu“.

V nedeljo se je vršil v „Centralu“ dobro obiskan shod za ljudsko štetje. Predsedoval je shodu g. državni in deželni poslanec Fon. Govoril je kot prvi g. dr. Dereani, ki je svaril navzoče pred tem, da bi jih laški magistratovci pri ljudskem štetju premotili, kakor se je to zgodilo pri zadnjem štetju.

Potem je veleč. g. dr. Pavlica govoril o važnosti ljudskega štetja ter omenjal med drugim, kako delajo Čehi, ko se gre za njih narod, grajal je potem upravo državne železnice, ki nastavlja skoraj samo nemške uslužbenke, med tem ko so domačini brez kruha. V narodnem boju, je rekel govornik, bodimo neprosni. Obema govornikoma je ljudstvo pritrdilo z gromovitim odbravanjem.

Potem je predsednik pripravljalnega odbora, g. dr. Peter Medvešek še omenil kako stališče zavzema goriški magistrat nasproti nam Slovencem ter predlagal sledeče resolucije, ki so se tudi vsprejele:

Goriški Slovenci, zbrani dne 2. X. 1910 na javnem ljudskem shodu v „Centralu“, pozivljajo c. kr. vlado, da ukrene vse potrebno, da se bo vršilo prihodnje ljudsko štetje v Gorici nepristransko in zahtevajo v ta namen, da se odvzame goriškemu magistratu vodstvo ljudskega štetja radi kričevih nepravilnosti in krivic, ki jih je ta zakrivil o priliki zadnjega ljudskega štetja in to tembolj, ker

italijansko časopisje naravnost pozivlja h krivičnemu štetju v škodo Slovencev in v prilog Italijanov.

C. kr. vlada se pozivlja, naj ukrene potrebno, da ne bodo italijanski in nemški gospodarji samovoljno vpisovali v gospodarskem oziru od njih odvisno osebo kakor služkinje in delavstvo, med Italijane in Nemce, kakor se je to zgodilo pred 10imi leti.

V svrhu potrebne kontrole naj se pritegnejo k. števni komisiji zaupniki slovenskega ljudstva.

Goriški Slovenci zahtevajo dalje, da dobe v svrhu ljudskega štetja slovenske popisovalne pole in slov. navodila.

Goriški Slovenci zahtevajo, da uprava c. kr. državnih železnic neha nameščati na državni postaji v Gorici in na drugih državnih postajah na Goriškem nemške uradnike in sluge, dočim ne morejo dobiti domačini služb.

Pozivljajo se slednjič vsi slovenski deželni in državni poslanci, da zastavijo na merodajnih mestih vse svoje moči in ves svoj vpliv v to, da se tem resolucijam ugoti.

Ker se ni nikdo več oglašil k besedi, je zaključil lepo zborovanje predsednik g. poslanec Fon s pozivom, da delajmo vzajemno za to velevažno delo, pomagajmo eden drugemu, zbirajmo podatke, poučujmo o vsem pripravljalni odbor, da bo naše delo rodilo res zaželjeni vseh.

S tem je bil shod, ki je trajal nad eno uro, zaključen.

Razstava goveje živine v Komnu in Sežani.

Dne 27. septembra se je vršila razstava goveje živine v Komnu, dne 28. sept. pa v Sežani.

Bila sta krasna jesenska dneva in vladalo je splošno veselje, da je bil navzoč tudi kraški deželni poslanec g. dr. Stepančič. Razstavni prostor v Komnu, ki ima sploh lepo lego med košatim drevjem, bil je okusno okrašen s slovenskimi trobojnicami in istotako prostor pripravljen za obdarovalno sodišče.

Čeravno je bilo opaziti med kravami še različno takozvanega domačega plemena, vendar strokovnjaku, ki je videl razstave zadnjih let, je bilo takoj jasno, da je živinoreja v komenskem in sežanskem okraju, kar se tiče enotnosti pasme, lepo napredovala in da je nadkrilovala za Kras edino le merodajna rujava švicarska pasma. Nada za bodočnost je pa še večja, ker se je posebno pri junicah v tem oziru opazal lep napredek.

Skupno je bilo prignanih na razstavo v Komnu 84, v Sežani pa 76 glav. Opazila se je nedostatnost strogo čisto plemenskih krav. Med razstavlje-

nimi biki so bili sicer lepi eksemplari toda v premelem številu. Kot uzrok temu nedostatku se je navajalo, da mnogo krajevnih občin sploh nima bikov. Zanimanje za razstave sicer očitno raste, vendar bi bilo želeli, da bi se udeleževali razstave vse in ne samo nekatere vasi, kar velja posebno za sežanski okraj.

V Komnu so dobili darila za junice sledeči posestniki: Žerjal Janez iz Pliskovice 40 K, Jazbic Anton iz Komna 30 K, Godnič Miroslav iz Komna 25 K, Švara Katarina iz Komna 25 K, Dugulin Andrej iz Škrbine za dve junici 25 K K in 20 K, Makovec Josip iz Šibelj 20 K, Buda Anton iz Komna 20 K. Nagrade po 10 K za junice so dobili: Taučer Rudolf iz Ivanigrada, Hočevar Filip iz Štanjela, Birsa Ignacij iz Kobiljaglave, Gogič Miha iz Berji in Lozej Jožef iz Ivanigrada.

Le-ti so dobili samo nagrade zaradi tega, ker so imeli sicer lepe junice toda ne rujave švicarske marveč večinomoma leta 1899 na Krasu vpeljane potem pa opuščene pasme „Oberinthal“.

Med kravami ni bilo v Komnu nobene, da bi bila popolnoma odgovarjala stavljenim zahtevam.

Za krave so dobili sedaj le nagrade po 15 K: Dugulin Franc iz Gorjanskega, Švara Josip iz Komna, Štrekelj Ludvik iz Gorjanskega, Dugulin Andrej iz Škrbine in Godnič Miroslav iz Komna.

Za bike so dobili nagrade: Furlan Anton iz Gorjanskega 20 K, Špačal Miroslav iz Vojščiće 20 K in Fabjan Miha iz Kobdila 15 K.

V Sežani so bili obdarovani za junice sledeči živinorejci: Alojzij Rebec iz Divače 30 K, Josip Funa iz Sela 30 K, Andrej Kariš iz Sežane 20 K, Franc Perhvarc iz Ležeč 20 K, Miha Štok iz Povirja 20 K, Jakob Tavčar iz Sežane 20 K, Josip Ban iz Prelož 15 K, Josip Mlač iz Lokve 15 K, Jernej Bončina iz Povirja 25 K, Anton Čok iz Lokve 15 K, Alojzij Rudeš in Koludrovice 15 K.

Častne diplome so dobili: Josip Pirjevec iz Sežane, Anton Muha iz Lokve, Kocjan Ivan, Žirje in Ludvik Mahorčič iz Sežane.

Za krave so dobili darila: Josip Pavlovič iz Lokve za dve kravi K 30 in K 25, Franc Mrevlja iz Lokve K 20.

Za bike so dobili nagrade po 10 K: Ursič Jernej iz Plešivca, Lazar Jernej iz Vel. Repna, Macarol Anton iz Sežane, Starc Anton iz Žirje, Božeglav Franc iz Lokve, Božeglav Franc iz Plešivca, Štok Anton iz Dutovlj.

Tudi v Sežani je bil razstavni prostor okrašen z slovensko trobojnico in tudi tu je vladalo splošno navdušenje za napredek živinoreje.

Ko je dovršila obdarovalna komisija s tajnim posvetovanjem svoje delo, stopil je toliko v Komnu kakor v Sežani gospod deželni poslanec dr. Stepančič pred zbrane živinorejce ter jih

je nagovoril kot odposlanec deželne odbora.

Uvodoma je omenil važnost živinoreje. Gotovo smo vsi edini v tem, rekel je, da je racijonelna, na temelju dolgoletnih skušenj in strokovnjaških mnenj sloneča živinoreja ona važna panna g kmetijstva, iz koje izvira najpoglavitejši vir kmečkega in sploh ljudskega blagostanja. Izgojevati se mora takšno živino, ki je sposobna, da se pripelje na tekmovalno razstavo v gotovi nadi, da se bode upoštevala od obdarovalne komisije — To je pa na Krasu edino le mogoče pri živini rujave švicarske pasme, kajti samo ta pasma je zakonito določena za sredno govedorejsko ozemlje h kojemu spada tudi celi sežanski politični okraj; druga žižina, ki ne odgovarja temu zahtevku, se ne more upoštevati in posebno ne ona takozvanega domačega plemena.

Gospod odposlanec deželne odbora je potem v kratkih potezih pojašnjeval, kako se je razvijala živinoreja pospešujoča akcija v deželi in kako je prišlo do zakona z dne 13/5 1903 št. 24 dež. zak., zadevajajočega zboljšanje govedoreje v našej deželi.

Starejšim živinorejcem klical je v spomin, kako se je pričela akcija za zboljšanje živinoreje vže leta 1868, kako se je začelo vže takrat nakupovati biki plemenjake in jih razdeljevati po deželi. Vže takrat držale so se male razstave goveje živine, na kojih so se z državno podporo nakazovale male nagrade. Prva takih razstav je bila na Krasu v Sežani leta 1871. Leta 1879 je bilo v deželi vže 36 spuščevalnih postaj z biki različnih pasem, koje so se potem v prihodnjih letih večkrat spremenjale, ne da bi se bilo doseglo prav za prav zaželjenega rezultata. Toda deželni odbor ni miroval. Potreba po še racijonelnejši živinoreji spodbujala ga je, da je z ozirom na napravljene skušnje pričeto akcijo za izgojevanje strogo čistokrvne živine še natančneje proučeval in da je konečno v letu 1901 sestavil in predložil dež. zboru nov zakonski načrt, katerega je dež. zbor dne 6/7 01 tudi sprejel. Po nekaterih spremembah zadobil je ta načrt dne 13/5 03 navišje sankcijo.

S tem zakonom, ki je strmil za tem, da se odstranijo obstoječe ovire uvedenju čistokrvne pasme, razdelila se je dežela v trigovedorejska ozemlja. V vsakem ozemlju se je vpeljala določena, za napredek živinoreje v tem ozemlju primerna pasma, odredilo se je, da v vsakem ozemlju se smejo vporabljati za spušanje samo takšni biki, ki so bili dopuščeni po posebni za to določeni komisiji in istodobno upeljale so se tudi živinske razstave ki so redovito spojene z obdarovanjem najlepše živine tozadevne pasme.

Leta 1906 so se vršile prve takšne razstave v smislu novega zakona in v tem času so pričele poslovati tudi dopustilne komisije. — Posledica te akcije, kar se tiče Krasa je, da se od leta do leta bolj širi čistokrvna živina rujave švicarske pasme, kar moremo posebno z ozirom na praktično vrednost, ker je dognano, da dajo krave te pasme veliko več mleka in da so teleta veliko več vredna, z veseljem pozdravljati.

Konečno je izrazil gospod govornik svoje začudenje, da se sploh privaja na razstave še vedno tudi živina takozvanega domačega plemena. Noče preiskovati za sedaj, rekel je, tiči li vzrok, k temu činu v tem, da morda nedostaja ljudem potrebnega poduka in da vsled tega na temelju starih predsodkov še zmiraj mislijo, da je staro pleme najboljšje. Tolaži se z mislijo, da so živeli tozadevno nekoji živinorejci le v zmoti, da ni opazil neposlušnosti in da se je splošno prepričal, da so za napredek v živinoreji navdušeni.

Goji nado, da za bodočnost se obrne tudi v tem oziru na Krasu na boljše, da se bodo v bodočnosti vse in ne samo nekoje občine zanimale za racijonelno izgojevanje živine čistokrvne rujave švicarske pasme in da bodo prihodnje razstave kazale le to enotno pasmo, ki je po mnenju strokovnjakov in dolgoletnih skušenj za živinorejce najbolj dobičkonosna.

Navzoči živinorejci so z velikim zanimanjem poslušali podučljiva in navduševalna izvajanja gospoda odposlanca deželne odbora dr. Stepančiča in so mu za isto jako hvaležni.

Na to razdelil je gospod odposlanec od obdarilne komisije določena darila in nagrade, češ. naj bodo ista drugim v spodbudo, da se tudi oni poprimajo za Kras posebno važne racijonelne in intenzivne živinoreje.

Politični pregled.

Konferenca slovanskih članov delegacije.

Člani „Slovanske Enote“, ki so obenem člani delegacije, bodo imeli dne 10. oktobra skupno sejo, v kateri se bodo posvetovali zaradi skupnega postopanja v delegaciji. Dne 11. oktobra imajo pa vsi slovanski delegati skupno sejo, katere se udeleže tudi Poljaki.

Vojni minister Schönaich odstopi.

„Vaterland“ pravi, da odstopi vojni minister Schönaich, čim zvrši zasedanje delegacij.

Novi davki na Nižje-Avstrijskem.

V svrhu saniranja deželnih financ razpravljajo sedaj v Nižje-avstrijskem deželnem zboru o sledečih davčnih načrtih: 1. Davek na razveseljevanja. 2. Pristojbinski namestek. 3. Davek od prometnih sredstev. 4. Davek od penečih pijač. 5. Davek od tantijem. 6. Deželni davek od naznanil in lepakov. Davek na razveseljevanja zadevlje vsa javna razveseljevanja, gledališke predstave, koncerte, predstave v pevskih dvoranah, kabareti, cirkusih itd. Gotov del vstopnine se bo moral odstopati zakladu dunajskega bolniškega zavoda. Davek od prometnih sredstev zadevlje kolesa, avtomobile, vožnje in jahalne kornje ter mule in mezge. Davek od penečih pijač bo znašal po visokosti cene od 1 krone do 4 kron za steklenico šampanjca.

Štajerski deželni zbor zaključen.

Vlada je zasedanje štajerskega deželne zboru zaključila, ker so se pogajanja med Slovenci in Nemci razbila.

Sestanek Aehrenthala in San Giulliana v Turinu.

V petek ob 10:30 uri predp. sta se podala avstrijski in italijanski minister za zunanje zadeve iz Turina v kraljev grad v Racconigi. Pri tem je izročil grof Aehrenthal ital. kralju lastnoročno pismo cesarja Frana Josipa, v katerem se naš vladar zahvaljuje za lastnoročne pismene čestitke povodom 80. rojstnega dne. Ob 4. uri sta se ministra vrnila v Turin, kjer je bil zvečer diner.

Ital. kralj je podelil grofu Aehrenthalu kolier Anuncijativnega reda.

Revolucija na Portugalskem.

Včeraj je na Portugalskem izbruhnila revolucija. Vzrok je ta, ker vlada med prebivalstvom velika nezadovoljnost s kraljem Manuelom, ki ni, še mlad in neizkušen, ugodil še nikaki želji ljudstva. Bil je orodje vladnih in dvornih krogov, ki so s svojim slabim gospodarstvom dovedli državo na kraj poloma. Del armade, topništva in vsa flota so na strani revolucionarcev. Vojne ladje so bombardirale kraljevo palačo. Kralj se je rešil na neki braziljanski ladji. V Lizboni se bijejo hudi boji. Ljudstvo z dežele pa je ostalo zvesto kralju.

Katoliške manifestacije na Španskem.

Katoliške manifestacije v San Sebastianu se je v nedeljo udeležilo okolu

30.000 ljudi. Na trgu je bilo več govorov, v katerih se je hudo napadala vlada. Vse se je vršilo v redu.

Darovi.

Jubilejni darovi za „Slovensko sirotišče“.

P. n. gg. N. N. I K, preč. g. † Josip Tončič, stolni vikar, nam je še v življenju izročil lepo svoto za „Slov. sirotišče“, katere pa nismo objavili, ker je sam tako hotel. Priporočamo ga radi tega vsem somišljenikom in prijateljem še posebe v molitev; Ivan Stanič, Morsko 40 v, Jožefa Marinič, Barbana 40 v, J. Bratina, doktor in profesor I K, Anton Lenardič, krčmar Kojško I K, v nabiralniku v gostilni g. Josipa Gorjanc I K.

Domače in razne vesti. Zahvala.

Podpisani kuratorij se zahvaljuje vsem onim, ki so ga na eden ali na drug način podpirali pri njegovi akciji za ustanovitev slov. gimnazije v Gorici. Toplo zahvalo izreka občinam, denarnim zavodom in onim rodoljubom, ki so z denarnimi prispevki podprli to akcijo. Posebno se pa zahvaljuje g. šolskemu svetniku A. Šantlu, ki je bil v svoji požrtvovalnosti voljan prevzeti vodstvo slov. zasebne gimnazije, kakor tudi gg. profesorjem, ki so bili voljni poučevati na tem zavodu. Pristrčna hvala vsem!

Ker boj za slovenske srednje šole v Gorici še ni izbojevan, prosi podpisani kuratorij vse imenovane činitelje, da bi mu ohranili še nadalje svojo naklonjenost za slučaj, da bi se spet obrnil na nje s prošnjo za njih podporo in sodelovanje.

Kuratorij slovenske zasebne gimnazije v Gorici.

Opomba. Kuratorij je sklenil vrniti dopolne denarne prispevke. Ako bi pa kdo ne dvignil svojega prispevka tekom 3 tednov, porabi ga kuratorij za šolske namene.

Goriški deželni zbor. — Včeraj ob 5. uri pop. se je vršila XVIII. seja goriškega deželne zboru. Navzoči so bili vsi poslanci.

Novoizvoljeni poslanci liberalno agrarne stranke so položili svečano obljubo v roke dež. glavarja.

Po prečitaniu peticij je vladni zastopnik dvorni svetnik grof Attems odgovoril na dve interpelaciji na vlado, med temi tudi na ono dr. Stepančiča in tovarišev, ki se tiče povzdige živinoreje, mlekarstva, zboljšanja pašnikov in pasmoreje. V tem odgovoru vlade je povedano, da je poljedelsko ministerstvo dovolilo v gore navedene izboljšave znesek 39.826:33 K.

Potem se je prešlo na dnevni red. Posl. Fon je kratko utemeljeval svoj predlog, tičoč se novega lovskega zakona, ki se je odstopil tehnično-gospodarskemu in juridičnemu odseku v proučevanje.

Ko so prišli na vrsto predlogi deželne odbora, je dr. Gregorčič predlagal, naj se rešijo točke dnevnega reda v nasprotnem sporedu, kakor so bile prvotno določene, ker so one na koncu gospodarskega pomena, medtem ko so prvi trije predlogi deželne odbora osebnega pomena. Ta predlog je bil po kratki debati vsprejet.

Razni predlogi so se po kratkih debatah izročili dotičnim odsekom, med temi tudi predlog, tičoč se zakonskega načrta o premembi občinskega reda in uvedbe novega občinskega volilnega reda, ki je bil izroččen pravnemu odseku.

Vsprejeti so bili predlogi, in sicer: predlog glede uporabe nekaterih deželnih

zalogov v svrhu olajšave bede, ki vlada v deželi. — Predlog, tičoč se zvišanja prispevka za hidrografično službo, ki se je zvišal od 700 K na 50% letnih stroškov, ki padejo na deželo ter predlog, vsled katerega se zviša podpora gradeškemu zdravilišču od 400—1000 K, se pomnoži število postelj od 16 na 20 ter se zviša dnevna dotakcija za vsakega otroka od 2 K na 2:50 in to v proslavo 80letnice Nj. Veličanstva našega cesarja.

Nadalje sta bili vsprejeti resoluciji, in sicer ona, ki se tiče rednega sklicevanja deželne zbdra, in pa ona, ki se tiče nastanitve vojaštva in prenešanja stroškov za stanovanje vojaškim krdelom.

Potem je poročal posl. Berbuč o volitvi treh poslancev, in sicer dr. Frankota, viš.sodnega svetnika Rutarja in Klančiča v skupini slovenskega veleposlastva.

Oglasil se je k besedi posl. dr. Gregorčič, ki je dokazoval, da je izvolitev omenjenih treh gg. neveljavna. Dokazal je namreč, da je bilo zanje oddanih 18 neveljavnih glasov. Z ozirom na to bi bili torej omenjeni gospodje dobili veljavnih glasov in sicer: dr. Franko 42, Klančič 41 in Rutar 40, dočim so imeli nasprotni kandidatje, in sicer: Zucchiati 55, Bolko in Grča vsak po 52 glasov, vsled česar bi se ti poslednji morali smatrati za izvoljene. Vsled tega je predlagal, da se dotični volilni spisi izroče verifikacijskemu odseku, da se prepriča o nepostavnosti izvolitve ter stavi potem deželnemu zboru svoje predloge. Ta predlog je bil enoglasno vsprejet.

O izvolitvi deželne poslance v volilnem razredu kmečkih občin političnega okraja sežanskega pri dopolnilnih volitvah je poročal posl. dr. Stepančič.

K besedi se je oglasil posl. dr. Gregorčič. Dr. Gregorčič je v daljšem govoru narisal postopanje dr. Gregorina med volilno agitacijo, omenivši nečuvven nastop istega v volilnem shodu v Duvljah, kakor tudi odprti pismi v listu „Edinost“, in sicer odprto pismo dr. Gregorinovo, naslovljeno na protikandidata g. Babiča in pa odprto pismo g. Babiča na dr. Gregorina. Predlagal je, naj se tudi ta zadeva izroči verifikacijskemu odseku, ki naj se prepriča, ako se postopanje dr. Gregorina strinja z dostojanstvom deželne poslance. Tudi ta predlog je bil vsprejet.

Konečno je posl. dr. Stepančič poročal o dopolnilni volitvi deželne poslance v volilnem razredu mest, trgov in industrijskih krajev II. volilnega okraja, t. j. o izvolitvi Andr. Gabrščka.

Dr. Gregorčič je predlagal, naj se ta izvolitev ne potrdi. Dokazoval je v daljšem govoru, v katerem je naslikal Gabrščekovo delovanje in nastopanje, da tak človek ne sodi v deželni zastop. Njegova izvolitev je bila sicer pravilna, a istotako je bila pravilna pred leti tudi neka druga izvolitev, a vendar je Gabršček z vsemi sredstvi delal na to, da ni bila omenjena izvolitev potrjena. Gabršček bi v dež. zboru delovanje istega le motil in oviral. Za ta predlog, namreč da se izvolitev A. Gabrščka ne potrdi, so glasovali vsi navzoči poslanci, razun dr. Bugatta in barona Locatellija. Nenavzoči so bili namreč poslanci: dr. Faidutti, Gasser, dr. Meizlik, Piccinini ter poslanci slov. liberalno agrarne stranke.

Nato je bila seja zaključena in prihodnja napovedana za ponedeljek ob 10. uri predp.

V kot potisnjeni A. Gabršček.

A. Gabršček čuti se v ozadju jako nesrečnega. Posebno pa sedaj, ko smo mi, po njem izžvani, povedali javnosti resnico, da A. Gabršček se ni sam umaknil v ozadje, marveč da je bil v ozadje potisnjen. „Soča“ se trudi na vse mogoče načine, da bi svojega gospodarja oprala. V predzadnji številki je poklicala na pomoč vse svoje „lumpe in lo-

pove", da bi ji pomagali pri pranju, a opravili so svoje delo tako klaverno in neumno, da so celo najboljši „Sočini“ pristaši s pomilovanjem odložili „Sočo“, prečitavši njene larifari. Je pač zastoj! Resnica se ne da utajiti in to, kar smo mi pisali, je bila gola resnica.

Danes pa povemo še to-le: Je sicer nekaj neverjetnega, ali na svetu smo, na katerem se dogajajo jako čudne reči. In zakaj bi se ne bilo tudi pri Gabrščekovem potisnenju v ozadje smelo pripetiti kaj čudnega? In to čudo je, da je pomagal potiskati A. Gabrščka v ozadje celo „bik“.

Namestnik princ Hohenlohe se je v četrtek povrnil z dopusta v Trstu ter prevzel posle namestništva.

Imenovanja v finančni službi. — Davčni upravitelj Fran Kavčič je imenovan višim davčnim upraviteljem za področje finančnega ravnateljstva v Trstu.

Iz pravosodne službe. — Sodnik dr. Ščitomir Dolenc v Buzetu je imenovan okrajnim sodnikom in sodnijskim predstojnikom v Podgradu.

Odborniki „Zveze slovenskih kolonov“ so vabljeni na pogovor, ki bo dne 9. t. m. ob 11. uri predp. v prostorih „Slov. katol. delavskega društva“ v Gorici, v Semeniški ulici št. 16. Tega pogovora naj bi se udeležili tudi tisti koloni, ki so dobili slovo in morajo letos zapustiti hišo in zemljišče.

Vodovod za vipavske občine. V torek, dne 27. septembra t. l., se je vršila komisija za koncesijo desetih sekundnih litrov vode iz Hublja v prilog namernanega vodovoda po vipavski dolini. Komisijo je vodil gosp. namestništveni tajnik Gasser. Od goriškega glavarstva so se udeležili komisije še gg. nadinženir Machnisch, okr. zdravnik Gräffe in en gozdni svetnik. Tudi c. kr. okr. glavarstvo postojnsko je bilo zastopano po g. političnem komisarju in okrajnem inženirju. Goriško mesto je poslalo na lice mesta g. mestnega starešino Thomanna in mestnega inženirja Reinholza. Deželni odbor, ki je v tem slučaju prosilec koncesije, je bil zastopan po g. odborniku I. Berbuč-u in nadinženirju Glessig-u. Obravnava, h kateri so bili vabljeni vsi oni, ki imajo kako pravico do uporabe vode, se je vršila v občinski pisarni v Šturjah.

Proti dovolitvi vode sta bili v občle dve stranki, ajdovska in šturjska občina, dočim je bilo drugim interesentom le na tem ležeče, da dobijo večje ali manjše odškodnine za odstop naprošene množine vode.

Ker ni bilo mogoče doseči mirnim potom sporazumljenja med interesenti in prosilcem koncesije, t. j. deželnim odborom, je njega zastopnik izjavil, da se ukloni v tej sporni točki razsodbi zvedencev strokovnjakov.

Mnenje komisije je bilo, da niso ugovori proti dovoljenju vode postavno utemeljeni, zato se je predlagala njihova zavrnitev. Kar se tiče odškodnine, so isto vsaki stranki določili v to poklicani izvedenci. Nekatere stranke so se glede zahtev, ki niso spadale semkaj, zavrnilo na civilno pravno pot.

Konečno razsodbo izda c. kr. glavarstvo v Gorici v kratkem.

Spomenik ponesrečenim vojakom. Goriško veteransko društvo odkrije dne 16. oktobra na soškem mostu v Podgori spomenik vojakom, ki so leta 1846. utonili v Soči.

Pri o. kr. izpraševalni komisiji za občle ljudske in meščanske šole v Gorici se bodo pričele preizkušnje učiteljske vposobljenosti dne 7. novembra t. l. ob 8. uri predpoludne.

Pravilno opremljene prošnje je vložiti predpisanim potom do 20. okt. t. l. pri c. kr. izpraševalni komisiji v Gorici.

Posl. dr. Oražen odložil deželno-zborski mandat. — Zastopnik mesta

ljublanskega v deželnem zboru kranjskem, dr. Oražen, je odložil svoj mandat. Ta svoj korak utemeljuje z razmerami v narodni napredni stranki vsled spora med mladino in dr. Tavčarjem.

Pozor pred sleparjem! — V „Slov.“. čitamo: Opozarja se občinstvo na mladega „uzmoviča“, 15 ali 16 let starega, čedne postave. Pravi, da je bil komij, vrtnar. Ponuja se po samostanih za kandidata (novinca) in se pri tem pridno vežba v zloglasni umetnosti — tatvini. Pregar je bil že iz par samostanov, ker se je še pravočasno spoznalo in razkrinkalo njegovo svetohlinstvo. Morda bo sedaj nadaljeval v zasebnih hišah in župniščih svoje delo. Zato pozor! Tiček se zna izborna hliniti. Z zadnjem času je bil na Goriškem. Kam jo sedaj krene, se ne ve. Znabiti bo še na Goriškem poskušal, če niso zanj že prevroča tla.

S pisalnim strojem pisani spisi se ne smejo pošiljati kot tiskovine. Trgovinsko ministerstvo je konstatiralo, da nekatere trdke pošiljajo s pisalnim strojem pisana pisma, račune, tirjatve itd. kot tiskovine ter tako oškodujejo poštni erar. Sedaj je pa ministerstvo odredilo, da se mora s pisalnim strojem pisana pisma, ki se jih hoče odposlati kot tiskovine oddati pri okencih na poštah ter najmanj 20 popolnoma enakih komadov.

Nova šola za enoletne prostovoljce pri gorskih regimentih. Za štiri gorske regimente deželne brambe (dež. strelski regiment št. 1, 2, 3 in dež. infanterijski regiment št. 4) je bila do zdaj samo ena šola za enoletne prostovoljce in sicer v Bolcanu. Ker so pa ta krđela pomnožili, bodo ustanovili novo šolo v Celovcu, v katero pridejo enoletniki reg. dež. brambe št. 4 in 27.

Samomor redarja. — Anton Martinuc doma iz Renč pri Gorici, star 26 let, je kakor redar stopil v službo lanskoleto in je bil pridržen policijskemu ravnateljstvu v Trstu. V četrtek zjutraj je Martinuc radi boleznj dobil tridnevni dopust. Ob 8. uri zjutraj je vzel svoj službeni revolver in se je podal v krčmo, ki se nahaja na oglu ulic Coroneo in Fontana. Tu je rekel neki ženski: „Zdaj se grem ubiti, ali pridete na pogreb?“ Ženska se je nasmehnla. Martinuc je pa odšel v „bošket“ in ob 11. uri so ga našli na neki poti mrtvega na tleh.

Pognal si je iz revolverja eno kroglo v desno sence, drugo pa v obliže srca. — Zdravniška postaja je po komisijalnem ogledu prepeljala njegovo truplo v mrtvašnico pri sv. Justu.

Nesrečni Martinuc je imel enega brata v bolnišnici bolnega na jetiki, drugega gluhonemega pred nekaj meseci mu je umrla mati in kmalu potem en brat, in sedaj je skrbel za oba gori omenjena brata, a njegova plača je bila premajhna, da bi mogel vsemu zadostiti. Zato se sodi, da je izvršil čin v obupu. Martinuc je bil zelo priljubljen pri svojih predstojnikih.

Samomor v Trstu. — V petek popoldne se je v Trstu zastupil 32-letni Fran Persolja iz Kojškega. Vzrok temu je bil, ker se njegova žena, rojena Marija Godnič iz Komna, ni hotela vrniti v njegovo hišo. Pod pretvezo, da on ž njo slabo ravna, ga je zapustila ter šla v Oglej služiti k eni vdovi. Opetovane njegove prošnje, naj se vrne k njemu, niso ničesar izdale, marveč je ona zahtevala ločitev zakona. Včeraj predp. je bila v Trstu obravnava. Žena Persolje se je včeraj nahajala pri svoji sestri. Persolja se je podal v stanovanje svoje svakinje ter zahteval govoriti s svojo ženo. Svačinja pa tega ni dopustila, ker se je bala, da bi se Persolja nad ženo maščeval. Nato je Persolja zapustil stanovanje ter izpil strup. Ljudje so ga videli tavati in potem pasti na tla in ko je prišel poklican zdravnik, je bila vsaka pomoč zaman. Bil je mrtev.

Pri občinskih volitvah na Gočah dne 27. septembra so bili izvoljeni sami pristaši S. L. S.

Velikega morskoga volka so ulovili ribiči z mrežo pri Trapanu v Dalmaciji. Dolg je 5:80 m. Obsega ima 4 m in tehta 2500 kg. Samo jetra tehtajo 300 kg. Prepeljali so ga v Trst v muzej ribniškega društva.

Stari bankovci po 100 goldinarjev, ki so prišli iz prometa 6. oktobra 1902 in ki nosijo datum 1. majnika 1880, se še lahko do konca tega meseca zamenjajo pri glavnih denarnih zavodih in filialkah avstro-ogrške banke.

120.000 ton fižola je bilo na Reki že ukrcah na parnik „Zichy“, ko je prišlo obvestilo, da je francoska vlada zaradi kolere prepovedala uvažanje ogrskih pridelkov na Francosko. Ogrski trgovci, ki so morali fižol izkrcati, imajo škode okolu 100.000 kron.

Aretirani nemški odvetnik v Gradcu. Graški listi poročajo, da je po naročilu drž. pravdnštva bil aretiran in izročen dež. sodišču v Gradcu dvorni in sodni odvetnik dr. Gottfried Hold in da se bo uvedla zoper njega predpreiskava zaradi poneverbe in goljufije.

Koliko nesejo pasijonske igre v Oberammergau. — V Oberammergau je bilo to leto 59 predstav. Obiskovalcev je bilo 225.000 oseb. Vstopnina je znašala 1.760.000 K. Skupni dohodki cele vasi v teku petih mesecev se cenijo na 3.250.000 K. Prihodnje predstave bodo l. 1920. Glavni del obiskovalcev v prvih mesecih so bili Angleži in Amerikanci junija in julija so bili Nemci in Avstrijci, Lahov sploh ni bilo.

Padavica. Za velikanski napredek v zdravljenju najhujših boleznj, ki so jih dosedaj smatrali kot neozdravljive, se imamo zahvaliti neumornemu delu in iznajdbam slovečih zdravnikov in naravoslovcem. Pred kratkem se je na zdravstvenem polju odlikoval profesor Ehrlich s svojim krvnim serumom. Samo padavica se je upirala zdravljenju; ali tudi glede te boleznj se je pojavila razveseljiva prememba. Budimpeštanskemu špecialistu dr. Aleksandru B. Szabò se je posrečilo iznajti poseben način zdravljenja, katerega vspehi so temu zdravniku pomogli do slovečega imena kot zdravniku padavice. Dr. Szabò (Budapest, V. Grosse Kronengasse 18), daje na tozadevna vprašanja od bolanih ali njih sorodnikov dragevolje pojasnila.

Največja mesta v Avstro-Ogrski so sledeča: Dunaj ima 2.100.000 prebivalcev, Budimpešta 940.000, Praga 233.000, s predmestji 440.000, Trst 220.000, Lvov 160.000, Gradec 140.000, Brno 110.000, Segedin 103.000 prebivalcev.

Listnoca uprave. — G. Tauš Andrej, Reka p. Cerkno: Plačali ste naročnino za list dne 2/9 910. Do konec tega leta je vse poravnano. Hvala lepa!

Mestne novice.

Gorica. — V pond. ob 9¼ predpoludne je po skoraj enoletni borbi s smrtjo, pogostokrat previden s sv. zakramenti, zaspal v Gospodu vlč. gosp. Jožef Toncič, vpokojeni vikar stolne cerkve. Rojen je bil v Gorici 10. apr. 1842, v mašnika posvečen l. 1868 in je služboval kot kaplan v Gorici na Placuti, potem v Komnu, kot vikar v Opatjemselu in v Drežnici, končno kot stolni vikar v Gorici; tu je stopil s 1. januarjem t. l. v stalni pokoj.

Kjer je rajniki služboval, je ostal duhovnjanom v dobrem spominu, bil je goreč duhovnik in zlasti sloveč govornik. Pa tudi on ni pozabil svojih nekdanjih duhovnih ovčic niti njih ubogih cerkva. Spomnil se je tudi raznih ubožnih zavodov v Gorici, v katere je vložil, še pri življenju, svoje, po znano skromnem življenju, prihranjene milo-

dare, držec se reka: od svojega daj. dokler je tvoje, po smrti namreč ni več tvoje.

V deškem nadškofijskem novem zavodu v Gorici bo v častnem spominu njegovo ime do konca dni.

Pogreb blagega ranjkega je bil včeraj ob 2. popoludne.

Odborova seja „Katol. del. društva“ bo v nedeljo ob 10. uri in pol v društvenih prostorih. K obilni udeležbi vabi predsednik.

Trgovine na drobno v Gorici so sedaj naprej odprte od 8 ure zjutraj do 7. ure zvečer.

Goriški mestni svet je izdelal nov mestni statut, ki ustvarja mesto dose-danjih treh 4 volivne razrede in poveča število mestnih svetovalcev od 24 na 28 z mandatom šestih let. Statut pride pred deželni zbor.

Splašeni konji provzročili nesrečo. V soboto zvečer sta se dva pred enim vozom vprežena konja vstrašila v ulici Leoni. V divjem diru sta tekala proti gledališki kavarni. Voznik je pri tem padel na tla. Pri nadaljem diru je padel tudi en konj, katerega je drugi konj vlekel še kakih 20 korakov naprej. Okrajni policijski inšpektor Putrih, ki se je tam nahajal, se je vrgel na zdvijanega konja, ga ustavil ter tako preprečil še druge nesreče, ki bi se bile lahko prigodile. Potem pa je s pomočjo neke druge osebe prenesel voznika Pavlina v bolnišnico. Voznik je zadobil pri padcu več ran lahkega značaja.

Iz goriške okolice.

g Kojško. Velecenjeni g. urednik, prosim Vas, da sprejmete v Vaš list teh par vrstic, da ne bodo mislili g. čitatelji, da je vse resnica, kar je pisala „Soča“ št. 105 od dne 15. sept. t. l. Dopisun se hoče skrivati, toda mi dobro vemo, kdo je in vemo tudi, da ni sam sklobasal onega dopisa. Začel je kakor sam pravi, pri glavi, to je pri preč. g. župniku, češ, da spada v kak cirkus, da je dolg in širok, da dosedaj se za duhovnjane ni nič pobrigal ter šele sedaj začel rjoveti v cerkvi, ko se je ustanovilo pri nas liberalno društvo. Le počasi dopisunče! Za našega preč. g. župnika se zaradi njegove „dolgosti in širokosti“ se niso nikjer morala prezidati kaka vrata, če je šel obiskat kakega bolnika. Če pa vas je dosedaj v miru pustil, mu tudi najbrže niste dali povoda se nad vami zgražati. Prav nič vam ne škoduje, če vas podučijo, da ne smete čitati umazanih knjig in časnikov, da ne smete plesati in pijančevati ter občevati s zapeljivimi ponočnjaki in oskrunjevalci tretje božje zapovedi. Najbrže se je dopisnik čutil prizadetega, da se je v „Soči“ oglasil. Gotovo bi mu bilo všeč, da bi g. župnik postavil njega kot vzgled drugim ter priporočal one časopise, ki jih sam bere in v katere sam piše.

Javnih plesov smo imeli letos od Velike noči sem že pet — do letos še nikdar toliko.

Na kvaterno nedeljo pop. smo imeli premišljevanje sv. križevega pota, kakor je to običaj pri nas vsako kvaterno nedeljo. Torej dne 25. sept. smo se v to svrho v procesiji podali iz cerkve proti Sv. Križu. Medtem pa se je liberalna druhal zbrala v neki krčmi ter premišljevala, kake komade bodo igrali za ples. Komaj je pobožno ljudstvo prišlo iz cerkve, se je v omenjeni krčmi začulo neko rezgetanje in ropotanje, kakor da bi bil lucifer spustil toliko hudičev iz pekla. Seveda nimajo potem ti ljudje časa iti ob nedeljah k sv. maši in popoldanski službi božji.

Nekateri gospodje pri „Soči“ mislijo, da bo naš preč. g. župnik kar čez noč pobegnil od svojega mesta. Oj ti

revčki! Naš preč. g. župnik ostane, dokler mu ne pride poklic.

En liberalček je tožil našega vrlega g. nadučitelja pri okr. šol. svetu ter ga obrekoval, a revče se je s tem le sam največ očrnil.

Kar se tiče Marijinih družbe, se one ne bodo kar čez noč izgubile. Še drevo ne pade na en mahljaj.

Dne 18. sept. sta se vračali dve deklici od Sv. Križa. Za njima pa je korakal nek tamburist ter zabavljaj in psoval dekleti, nakar se eno od njiju ojunači ter mu pove, kar mu gre tako da je bil v grozni zadregi.

Po volitvah v deželni zbor so sklenili naši liberalčki, da se bodo maščevali nad duhovščino, škofom, nad cerkvijo in klerikalcem. Ta posel je prevzel takozvani kompani-komandat, ki ima tudi svoje četovodje. Gospod dopisnič, nikar ne mislite, da ste vsem zamašili usta. Bolje bi bilo, da bi vi začeli pri pritlikovcu v Kojškem, da bi potem prešli na oni 2 služkinji v Gorici in ko se zopet domov vrnete, da se ustavite gor na meji pri krčmarju ter ga prosite, da smete zaigrati eno na vaš škanj; potem pa greste lahko še kam drugam (!). G. dopisnik, samega sebe poprej pogledite, potem se le na vašo okolico in sram vas bo vašega počenjanja.

Iz ajdovskega okraja.

a **Izjava.** Podpisani izjavljam, da dopisa v zadnjem „Prim. Listu“ nisem ne pisal in ne poslal in da nisem z njim v nikaki zvezi.

Š m i d,
braniški kurat.

Iz tolminskega okraja.

t **Zatolmin.** (Napad na gosp. kaplana.) — Ko se je vračal v sredo 28. sept. zvečer č. g. kaplan Tomšič iz naše vasi — kjer je poučeval petje v našem društvu v Tolminu, ga napade na cesti neznan zlikovec s poleni. Ko je g. kaplan bežal pred napadalcem — bila je tema — je padel in si pri tem znatno poškodoval roke. Naloga orožništva je, da poišče zlikovca. Torej s takimi sredstvi so začeli nasprotniki delati, da bi odvrnili g. kaplana od njegovega delovanja. Toda ne boš. Jaka! Bolj kot bomo preganjani, z večjo energijo bomo šli v boj za naša načela, ki morajo biti vsakemu pravemu katoličanu sveta. G. kaplana pa prosimo, da ostane hladnokrven radi tega barbarškega čina, vprizorjenega od liberalcev, ki se večkrat zbirajo v nam dobro znani krčmi, koje lastnik je zagrižen liberalec — razun če pride v dotiko s kakim našim; tačas bi se pa seveda od same pobožnosti stopil, če bi se mogel. Zadostuje naj to! Če ne bo drugače, bomo z lučjo nekoliko bolj posvetili v to gnezdo, recimo glede policijske ure in še marsikaj drugega. Zatolminci pa lahko razvidijo, kam vodi brezverski liberalizem, ki vzgaja take junake, kot je bila ona propalica ponočnega napada. Kdaj se še vzdramijo tudi oni, ki so v srcu res kristjani — a pri volitvah vendar podpirajo brezverski liberalizem in nam pri vsaki naši napravi mečejo polena pod noge. Vi pa, pošteni Zatolminci, bodite pionirji prave ljudske izobrazbe, pojdite med ljudstvo z lepim zgledom, nesite mu prosvete in prave izobrazbe! Potem se uresniči geslo našega sv. Očeta, ki slove: „Vse prenovite v Kristusu!“

t **Smrtna kosa.** Dne 20. t. m. je na Volarjih umrla v 84. letu Marija Kavčič. Pokojnica je bila dobra mati ubogim in tudi duhovna mati veliko otročičem, bila jim je krstna ali birmska botra. Dolgo je trpela, predno se jo je usmilil Večni Oče ter jo poklical v boljše

kraje Naj uživa večni mir ter večna luč naj ji sveti. Preostalim pa bridko sožalje.

t **Na Idriji pri Bači** je predaval pretečeno nedeljo g. jurist Godnič o Napoleonu I. in njegovih glavnih vojskah, in o cesarjih, kateri so se z njim bojevali. Svoje predavanje je pojasnjeval se skioptičnimi podobami. Pohvalno moram omeniti, da se je pri predavanju posebno oziral na Slovenijo in pokazal vpliv Francozov na razvitek Slovencev.

Iz cerkljanskega okraja.

c **Iz Cerkna.** Cerkljanski dopisnik „Soče“ želi našim Orlom — smrt. Skušnja pa uči, da tisti, kateremu se najbolj privošči pogin, navadno živi še dolgo, dolgo naprej, ko je že vse njegove škodljivce slana vzela... Ali je morda Orel kriv, če vaša sokoladna pšenica ne gre v klasje? Ali je Orel kriv, če ste morali vašo telovadnico prenesti iz salona na hlev? Dopisnik naj vzame na znanje, da naš Orel ne potrebuje lekcij od kakega lenega „Luftinženjerja“. Naj gleda, da iz svoje sokolade napravi kako boljše „špižo“ saj ima 24 ur prostega časa na dan, dočim so naši fantje z vsakdanjim delom preobloženi. Za danes samo še: Če sove v nižini boječe skovikajo, je znamenje, da je Orel v višini...

Iz kobariškega okraja.

kb **Grob pok. pesnika Simona Gregoriča** je te dni obiskalo več oseb. Prav bi bilo, ko bi odbor za vzdrževanje nagrobnega spomenika, postavil na Libušnjem osebo, ki bi za ta grob posebe skrbel, da ne bo rasel po njem plevel.

kb **Izpod Krna.** Zopet smo videli dne 25. pr. m. neke gospode iti na lov, mesto da bi se podali v cerkev k sv. maši. To je škandal. Še otroci to opazajo in pravijo: Glejte, glejte, on je šel na lov, nas pa priganja, da bi šli v cerkev. V libušenski cerkvi jih drugače ne vidite, kakor kadar morajo iti. Drugače hodijo na lov ali pa „špinciraj“ po kobariškem trgu ter zabavljajo čez duhovščino. Saj jih vsak pozna po listih, na katere so naročeni. Zahtevajo povišanje plač, da bi lažje ustanovili liberalno pevsko društvo. Naše otroke klofutajo in, če jim kdo kaj reče, pretakajo krokodilove solze in „Učit. Tov.“ javka na dolgo in široko kaki trpini so liberalni učitelji.

Naš Tone je že marsikako neresnico spustil v „Sočo“. K temu mu je pomagal napredni Miha. Oba sta pri liberalni karijoli peto kolo. Nekdaj so liberalci obljubili, da se bodo vozili z „bicikeljnom“ po naših poteh, a še s „parizarjem“ se ni varno voziti. Hludomušni ljudje pa pravijo, da sta Tone in Miha pogruntala drugo kunšt. Pri prihodnjih volitvah bosta namreč predlagala, ako bodo izvoljeni liberalni poslanci, da napravimo „amerikaniše zrakoplan“. Tone bo spredaj v narodnem fraku ogrnjen sprejemal denar od kmetov. Miha bo pa od zadaj potiskal, da se bomo vozili mi kmetje lepo v sredi. Tone gosposka mašina od spredaj; Miha rezerve-makinja od zadaj pa bo pazil, da se med vožnjo ne bi kak kmet skesal ter skočil iz zrakoplova, ako bo ugodno vreme. Ako bo pa nasprotni v eter pihal, bo pa vse hudir vzel.

Iz bovškega okraja.

b **Izpod Triglava.** V Trenti je bil dne 27. septembra enoglasno izvoljen županom g. Cuder Anton, gostilničar pri „Zlatorogu“.

Župan je že tretjo poslovno dobo. Volitve se je udeležil visokorodni gospod

veditelj c. kr. okrajnega glavarstva v Tominu. Pri tej priložnosti se je velerodni gospod osebno prepričal o žalostnih trentskih razmerah ter obljubil svojo vsestransko pomoč in podporo.

Letina v Trenti: sneg vsak letni čas, sena za silo, krompirja malo, kamenja obilo, drugega nič.

Iz komenskega okraja.

km **Tomačevica.** — Dne 2. t. m. je šla procesija iz komenske cerkve v našo. Opazili smo pri procesiji odlične osebe in tudi župana in podžupane smo videli, kar se v prejšnjih letih ni zgodilo, ker Komen je bil poprej „prenobel“ za take reči, kaj ne? Zabeleženo bodi še, da redar, ko pride k nam, ne ve, kje stanuje podžupan. Prav je, da nekam zahaja... Zdi se, da ne tajnik, ne redar ne poznata župana in podžupana. Ta dva še vedno mislita, da je župan mizar... Bo treba radikalnega zdravlila.

km **Tomnica.** — Prihodnjo nedeljo se ustanovi pri nas „Katoliško slovensko izobraževalno društvo“. Začetek zborovanja po blagoslovu v prostorih hiše št. 22. Pridite, somišljeniki, tudi iz okoliških občin.

km **Volčjigrad.** — Dne 11. septembra je bil za nas imeniten dan. Blagoslovila se je namreč šolska soba. Ob tej priliki je govoril kot pooblaščenec c. kr. okrajnega šolskega sveta g. učitelj Leban o pomenu nove šole. Veleč. g. dekan je govoril o veri in omiki, nakar je govoril v imenu podžupana g. Vinko Metlikovec, ki je obširno razpravljal o tej šoli in se zahvalil vsem, ki so kaj pripomogli, da se je ta šola konečno otvorila. Opozarjal je navzoče otroke na presvitlega cesarja, naj se spominjajo njegove 80-letnice, v katerega letu se je tudi njim otvorila nova šola, v kateri bodo iskali izobrazbe in učenja, nakar so zaorili vsi živio na presvitlega cesarja. — Po končani slavnosti so bili gostje povabljeni k g. podžupanu Štolfu št. 10, kjer so dobili kozarec vina in malo južino. Napičnica se je vrstila za napičnico. Bilo je lepo. Cel krajni šolski svet z učiteljstvom je bil navzoč, potem še g. sodnik dr. Lavrenčič, g. Lebanova, g. Ingri, Strekelj itd.

km **Požar v Gabrovici.** — V nedeljo zvečer je v Gabrovici gorelo v hiši št. 45, ki je last posestnika Josipa Furlana.

km **Vojšćica.** — Pretekli teden opekeli se je pri nas triletni otrok. Oblil se je z vrelo kavo. Ubogi otrok je trpel strašne bolečine in umrl vsled tega, kakor je dognala komisija.

Starši! varujte otroke! in ne zapujate jim preveč! Nesreča pride večkrat po krivdi starišev.

Kaj o trgatvi!?! bendimi. Odprla se je pretekli četrtek, pa kaj?! Pri nas je letos, žalibog, ne poznamo. Niti govora! Vse je tiho po vasi. Ni ropotanja vozov, ne prenašanja orenc in druge posode, ne običajne sv. maše prvi dan, ne prepevanja trgačev.

Pri nas ni trgatve. Tu in tam znaša se demov v košičih hlastine in jagode. Vsega vina se morda spravi 10 hl!... Tako je!

Naš g. vikar ga nima niti 1 kilo, ko bi ga vendar lahko imel na dvorišču in v vrtu 3 kvintale, najboljšega refoška-črnca. Znano je, da na Vojšćici se prideluje, bi rekel, najboljši teran na Krasu, ki se tudi najdražje prodaja. Namesto 16 hl entrade dobi morda 50 l! (rečem petdeset litrov!). Tako je; Če nima kmet, nima tudi duhovnik. Tepeni smo vsi, eni in drugi. Kaj hočemo!? Bog se nas usmili in poboljšaj za naprej!

To nedeljo oznanil nam je g. vikar v cerkvi, da bo za svoj dohodek prašal le kaj malega, to je, da bo računil le samo 20 vinarjev kilo grozdja, vse drugo bo daroval.

Če kedo potrebuje vinsko posodo, naj le pride k nam; dobi je, kolikor bo hotel. Bolje, da je z vinom napolnjena, kakor da pajki v njej predejo.

km **Popravok.** Solo v Lipi je blagoslovil g. vikar Vuk in ne g. župnik Kragelj, kakor stoji v zadnjem „Pr. L.“

km **Hruškin cvet** nam je poslal g. Vinko Metlikovec iz Volčjegagrada, katerega je utrgal na svojem vrtu. Pač redok slučaj v jeseni!

Droblinice.

Učenjaka pojedli krokodili. Več članov angležkega geografskega društva so došli pred tremi meseci v srho študij na obale Nila. Profesor Tom. Beelin se je večkrat sam vozil po reki. Ko je nekoč bilježil v čolničku popolnoma flegmatično kot pravi Anglež svoja opazovanja, so ga obkrožili krokodili, ki so čoln prevrnili in požrli učenjaka.

Najvišje poslopje na svetu je „Metropolitan Life Tower“ v Novem Yorku. Ta stavba je 213 metrov visoka ter ima 60 nadstropij.

Župan proti klepetavosti žensk. V Hattersheimu na Hesenskem je župan Kessler izdal sledeči odlok proti klepetavosti žensk: „V zadnjem času zelo naraščajo tožbe zaradi razžaljenja časti in obrekovanja med gotovim delom prebivalstva. Posledice tega so huda sovraštva, stroški, izguba zaslužka itd. Medtem ko možje čez dan zunaj težko delajo, zapravljajo doma ženske čas s klepetanjem in obrekovanjem. Zanimarjajo vzgojo otrok na ta način ter zanemarjajo tudi v vsakem drugem oziru gospodinjstvo. Ko se povrne mož utrujen domov, se mu poroča o dnevnih dogodkih popolnoma napačno in potem mora mož varovati „razžaljeno“ ženo s tem, da teče k policiji, na sodišče ali pa k državnem pravdnistvu. To je moževu družinsko življenje, v katerem išče zastoj prave zadovoljnosti! Vsi pouki, naj ostane žena pri svojem gospodinjstvu, naj se tega loti ter naj zapodi vse klepetulje iz hiše, ustvari možu in otrokom prijeten dom, so pri takih ljudeh zaman. Ubožna spričevala se zaradi tega v vsled takih stvari nastalih pravdah v bodoče ne bodo izdajala, razen v izjemnih slučajih. Policijskim uradnikom je naročeno, naj sestavijo zapisnik vseh onih oseb, ki se rade tožarijo ter svare lastnike hiš in najemnike pred temi ljudmi. Spričevala o lepem vedenju se bodo temu primerno izdajala vsem tistim, ki se radi pripravijo in tožarijo.“ — Take odredbe bi bile po našem mnenju marsikje koristne.

Policijski ravnatelj obsojen na vislice. — Okrožno sodišče v Jekaterinoslavu je obsodilo na vislice tamkajšnjega policijskega ravnatelja Holovko, ker je nekoč brez vsakega povoda oddal tri strele iz revolverja na tri aretovance, ki jih je peljal v ječo z vojaško asistenco in med katerimi je bil tudi eden nemški podanik. Nato je ukazal vojaški straži, naj odda vse tri salve iz pušk. Ko je eden izmed nesrečnikov še živel, mu je nastavil revolver na glavo in ga ustrelil. Trupla je pustil naložiti na voz in peljati v sodno poslopje, kjer je izjavil, da so bili aretovanci ustreljeni na begu. Vojaki so bili pred sodiščem oproščeni, ker so streljali na povelje.

Književnost.

Nova slovenska slovnica. — V Winterjevi založni knjigarni v Heidelbergu, ki izdaja jezikoznanstvene in slovstvene zbornike, izide nova slovenska znanstvena slovnica. Spiše jo naš odlični rojak, vseučiliški profesor dr. Karol Strekelj v Gradcu. Pisana bo v nemškem jeziku.

Rojaki! Spominjajte se ob vsaki priliki „Šolskega Doma“.

Priporočajte med seboj
trgovino

J. Medved

Gorica
Corso Verdi 38.

Postrežba strogo
solidna.

Restavrant
„Central“

Tekališče Jos. Verdija št. 31.

Podpisani toplo priporočam slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, posebno častiti duhovščini svojo dobro urejeno gostilno. Imam izborno pivo Puntigam, dobra domača vina: Kraški teran in brisko vino. Posrežba točna in kuhinja izvrstna. Gostilna ima tudi kegljišče in tri sobe za prenočišče.

Udani
Ivan Lipitsch, gostilničar.

Josip Culot v Gorici

trgovina z drobnjavo naložnimi izdelki in s semeni za zelenjavo

v Raštelju šte. 2-25.

Zaloga: raspel iz kovine in niklja, rožni venci, podobice, kipi svetnikov iz porcelana, rokavice iz volne in sukna, čevlji in šlape, seme za zelenjavo, moške in ženske nogovice, mošnjički in kovčegi, pipe, ustniki in cevi, zaloga drobnjave in kramarije na drobno in debelo.

Letnik **1911**

naše „Družinske pratike“

je ravno kar izšel in se dobiva skoro po vseh trgovinah, na debelo pa v Ljubljani: v „Katoliški bukvarni“, prodajalni „Kat. tisk. društva“, dalje v trgovini Ant. Krisper, Vaso Petričič in Ivan Korenčani v Trstu: prodajalna „Katoliškega tisk. društva“. — Cena komadu 24 vin., po pošti 10 vin. več. Zahtevajte jo povsod in ne dajte si vsiljevati drugih pratik.

Odlikovana mizararska delavnica s strojevim obratom

ANT. ČERNIGOJ

Gorica Tržaška ul. št. 18.

Zaloga pohištva iz lastne delavnice. Izdeluje cerkvena dela, spovednice, klopi, okvirje, klečalnice itd. Vsakovrstna dela za stavbe.

JESEN = 1910-1911 = ZIMA

Velikanska izbor zadnjih novosti za moške in ženske obleke

Ivančič & Kurinčič

Gorica — Gosposka ulica št. 11 — Gorica.

Edino domače slovensko podjetje z modnim in oblačilnim blagom kakor tudi vseh potrebščin za šivilje in krojače.

Novi dohodi volnenega angleškega blaga za moške obleke. — Najfinejše bele in barvane srajce, spodnje hlače, naramnice, ovratnice, ovratniki, zapestnice itd. itd.

Vsakovrstno žensko perilo kakor: srajce, spodnje hlače, spodnja krila, predpasniki itd. itd.

Velika izbor volne, žime, perja in sploh vsega, kar spada k posteljni opravi.

Perilo velika izbor raznega platna in kotenine za namizno in posteljno opravo.

Največja izbor drobnih predmetov, kakor: vezenin, čipk, trakov, rokovic, nogovic, svilenih šerp in okraskov za obleke, kakor tudi žametov in svile za okrašenje oblek. Najnovejši in najlepši: vzorci svil za bluze. Ogromna izbira volnenih in bombažastih maj za zimo.

Vsako naj z hleva uzorec, katere dobi proti vrnitvi, poštuine prosto in zastoj na dom.

Martin Šuligoj

urar

Gorica, ul. Barriera 43,

pri državnem kolodvoru,

ima v zalogi švicarske žepne in stenske ure, šivalne stroje vsakovrstnih sistemov dvokolesa »Puch«, »Steier-waffenrad«, zastopnik tovarne orkestrijonov in gramo-

fonov. Vse pod večletno garancijo. Priporočamo slavnemu občinstvu.

Podpisani priporočam veleč. duhovščini in p. n. slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo izvrstno

krojaško delavnico

Izvršujem točno in pošteno po najnovejših vzorcih.

Josip Smet,

krojač

nasproti „Šolskega Doma“,
GORICA (Križna ulica.)

Odvetnik dr. Stanič

je, preselivši se z Dunaja — odprl svojo pisarno v Gorici, Via Petrarka 3, I. nadstr. (pri mestnem vrtu, tik Trgovskega Doma.)

Uradne ure: 9.—12. zjutraj, 3.—6. pop. Ob nedeljah in praznikih je pisarna zaprta.

Peter Gruden & Comp.

Komisijško & agencijsko podjetje

Stolni trg šte. 9. GORICA Piazza Duomo št. 9.

Uljudno naznanjam slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da zastopam sledeče tvrdke:

- Zastopstvo in zaloga moke J. Bončar, Domžale
- „ „ umetnega ledu V. Taner, Gorica
- „ testenin „ Pekatele“ Žnideršič & Valenčič, II. Bistrica
- „ jedilnega olja F. & G. Miacola, Trst
- „ raznih likerjev Franjo Pokory, Zagreb
- „ zavarovalne zadruga „CROAZIA“ proti požaru, Zagreb in razna druga zastopstva.

Priporočam se cenj. rojakom in znanecm za obilen obisk z obljubo, da se bodem z največjo vneto potrudil za točno in solidno postrežbo

Z odličnim spoštovanjem udani **Peter Gruden & Comp.**

Suarilo!

Schichtovo milo je pravo samo z imenom

Schicht

in z znamko „Jelen“.

Znati je treba

Pekatele pravilno pripravljati, pa bodo vsakomur dišale. Navodila daje kuharska knjiga, ki jo razpošilja „Prva kranjska t varna testenin v II. Bistrici“ vsakomur zastoj.

Restavracija

„TRI KRONE“

GORICA — Gosposka ulica

ima vedno sveža jedila, toči pilzensko in steinfeldsko pivo, izborna domača vina in teran. — Cene zmerne.

Ferdinand Baumgarten, restavrater.

Loterijske številke.

1. oktobra.

Dunaj	11	9	75	4	35
Gradec	61	79	70	38	90

VIKTOR TOFFOLI

GORICA

Velika zaloga oljkega olja iz najugodnejših krajev

Jedilno olje po 96 v. liter

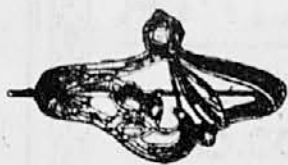
Jedilno fino	K 1.04	Marsiglia	K 1.28
istrsko	1.12	Bombay	1.20
Corfu	1.20	Bari	1.40
Puglie	1.20	Lucca	1.60
Jesih vinski		najfinejše	2.—
		Milo in luči.	

Priporočam čč. duhovščini in cerkvenim oskrbnistvom.

Edina zaloga oljkega olja v Gorici, via Teatro 16 in via Seminario 10. Telefon 176.

JAKOB ŠULIGOJ

urar c. kr. državne zeleznice
v GORICI, Gosposka ulica št. 25.

prilporoča
zlatino in sre-
brnino vse h
vrst. Prstane,
poročne rinko,
veržice in vse

druge zlate predmete.

Peter Cotič,

čevljarski mojster, Gorica.
Raštej 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in
otroke. Naročila z dežele se po pošti raz-
pošiljajo. Cene zmerne.

Edino zastopstvo najboljšega čistila za
črevlje in usuje.

Delavnica cerkvenih posod in cerkvenega
orodja

Fr. Leban Gorica,

Magistratna ulica št. 5.

Prilporoča preč. duhovščini svojo delav-
nico cerkvenega orodja in cerkvenih posod,
svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsa-
kem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in
prenavlja stare reči.

— Blago se razpošilja franko. —

Prva slovenska trgovina z jedil-
nim blagom

Anton Kuštrin,

v GORICI

Gosposka ulica št. 25

prilporoča slavnemu občinstvu v
mestu in na deželi svojo veliko
trgovino raznega jedilnega in kol-
onijalnega blaga.

Vse blago prve vrste.

Cene zmerne in nizke. Postrežba
točna in solidna. Na željo odje-
malcev v mestu se blago do-
stavlja na dom.

Pošilja se po železnici in pošti.

Svoji k svojim! — Svoji k svojim!

Staroznana narodna trdka:

Anton Iv. Pečenko

Zaloga vina, piva, kisa in žganja.

— GORICA, ulica Jos. Verdi 26. —

postreže pošteno in točno s pristnimi belimi
in črnimi vini iz lastnih in drugih prizna-
nih vinogradov; potem s plzenskim pivom
»PRAZDROJ« iz sloveče češke »Mešćanske
pivovarne« v sodčkih po 1/4, 1/2, 3/4 in 1 hl
in v steklenicah po 1/2 l; z domačim pristnim
tropinovec 1. vrste lastnega pridelka, ter belim
in črnim vinskim kisom.

Sodčki piva po 1/4 hl t. j. 12 1/2 l
so posebno pripravni za kak vesel
domači dogodek, kakor: poroka godo-
vanje, krsti i. t. d., ker se ga lahko po-
stavi na mizo in nastavi.

Naročeno dostavlja na dom in razpošilja
po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države
franko goriska postaja. Cene zmerne.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji
kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Naznanilo.

„Centralna posojilnica registrovana zadruga z
omejeno zavezo“ v Gorici naznanja, da bode obre-
stovala pričenshi s 1. januarjem 1909 hranilne vloge po
4 1/2 % (štiri in pol od sto)

Posojila se bodejo dajala članom:

a) na vknjižbo po 5 1/4 % (pet in en četrt od sto);
b) „menico oziroma poroštvo po 6 % (šest od sto.)

Posojila na mesečna odplačevanja ostanejo ne-
spremenjena tako, da se plačuje od vsacih 100 kron
2 kroni na mesec.

GORICA, 4. novembra 1908.

ODBOR.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIĆ & ZAJEC

GORICA v hiši Monta.

Prilporoča stavbeni Cement, stavbne nosilce (traverze), cevi za stranišča z vso
upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno
pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne
cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrđili najine nove
amerikanske blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

Največjo zalogo pohištva za Goriško z lastnimi delavnicami za mi-
zarsko in tapetarsko stroko ima

A. Breščak - Gorica

Gosposka ulica št. 14 (v lastni hiši).

Velika izbér raznovrstnih žimnic, vložkov, ogledal slik, stolov in vsega, kar spada
h hišni upravi. Glede cen konkuriram lahko vsakemu, ker prodajam blago iz
lastnih delavnic.

Za mnogobrojna naročila se toplo prilporočam

ANTON BREŠČAK.

Odlikovana pekarija
in sladčičarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu
(v lastni hiši)

izvršuje naročila vsakovrstnega
pečiva, torte, kolače za birmanoe
in poroke, pince itd. Prodaja
različna fina vina in likerje na
drobno ali orig. buteljkah. Pri-
poroča se sl. občinstvu. Cene
jako nizke.

Anton Potatzky

naslednik JOSIP TERPIN.

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.
Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nürnbergskega in
drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadlice in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni venci mašne knjizice.

Hišna obnava za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kra-
marje, krošnjarje, prodajalce po sejmi
in trgih ter na deželi.

VINO

kalno, motno ali zavrelo popravi.
Kdo, pové iz prijaznosti uprav-
ništvo lista, Semeniška ulica št.
16, II. nadstropje. Mali vzorec je
s seboj prinesiti.

Lekarna

Cristofolletti v Gorici

Prave in edine žel. kapljice
z znamko sv. Antona Pado-
vanskega.

Zdravilna moč
teh kapljic je ne-
prekosljiva. Te
kapljice uredijo
redno prebav-
ljanje, če se jih
dvakrat na dan
po jedno žličico

(Varstvena znamka) popije. Okrepé
želodec, storé, da izgine v krat-
kema času omotica in šivotna
lénost (mrtvost). Te kapljice tudi
storé, da človek raje je.

Cena steklenica 60 v n.

1910 jesenska in zimska sezija v Raštelju, Gorica.

Novodošlo jesensko in zimsko blago je letos izvanredno lepo sortirano — v vseh blagovnih vrstah kakor: Bachend (forštajn), Zybelin,
Zefir, Volna itd. itd. pri

Franc Ravnikar = ju v Gorici, Raštelj 16.

V zalogi so raznovrstne odeje, šivane ter volnene; posebno se pa odlikuje oddelek za opremo novoporočencev; platno, žima, šifoni, po-
steljne garniture, gradel, brisalke, prti, in drugovrstno belo perilno blago se dobi v

največji izberi v mojem oddelku za opremo novoporočencev.

Prilporočam se posebno g. ženinom in nevestam ter tudi drugemu cenj. občinstvu s spoštovanjem

FRANC RAVNIKAR, edini slov. trgovec z manufakturnim blagom

v RAŠTELJU št. 16, GORICA, v lastni hiši.